

Acum vreme este noi din samn să ne sculăm...
Că noaptea a trecut, iar ziua s'a apropiat...

Invățături creștinești pentru poporul românesc.

BCU Cluj Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

Calea morții. — Despre înoirea omului prin post și pocăință. — Nu trebuie amânată întoarcerea la Dumnezeu de Părintele Leon. — Rugăciune (poesie) de I. Belu. — Pravilă de Popa dela București. — Creștinilor: nu primiți cărți și gazete prea ieftine ori de pomană. — Versul judecății (după evangelistul Mateiu C. 25.) de C. Manu.
:- :- Poșta redacției. :- :-

n.

ca

Domn

Redactor responsabil: **Dr. Nicolae Brînzeu.**

— I. d. moografia »C a r m e n«, Petru P. Barițiu în Cluj—Kolozsvár.

(Strada Ferencz József Nr. 58. — Telefon 7-56.

„Hațiegana“

institut de credit și econ.,
societate pe acții în Hațieg.

Filiale: Pui, Grădiște.

Capital societar:	C. 450.000—
Rezerve	„ 160.000—
Depuneri spre fructificare	„ 1.008.000—

Primește depuneri spre fructificare pe lângă dobândă de 5%. Darea după dobândă o plătește institutul.

Acordă:

Imprumuturi pe cambii
Imprumuturi hipotecare
Imprumuturi pe hârtii de valoare pe lângă cele mai avantajoase condiții.

Mijlocește trimiteri de bani prizonierilor de război din Rusia sau Italia.

Direcțiunea.

CALEA VIETII

Învățăture creștinești pentru poporul românesc.

lese în fiecare lună.
Editor:
Mănăstirea Prislopului

Redacția și Administrația:
»Calea Vieții«
Vulcan, (Hunyad m.)

Prețul unui nr.: 30 fil.
Abonament pe an: 3 C.
România 4 lei.

Calea morții.

E calea păcatului!

»Printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea«, zice Apostolul. Moartea, moartea nu a trupului, ci moartea sufletului: starea cea ticăloasă, în care se află sufletul omului păcătos, cea e adevărata moarte. »Boldul morții păcatul« (1 Cor. 15, 56.) »Sufletul, carele păcătuiește, acela va muri. Iară omul cel drept, carele face judecată și dreptate... și întru poruncile mele va umblă și îndreptările mele va păzi, ca să-le facă pe ele, acesta este drept, cu vieată va viețui, zice Adonai Domnul« (Ezechii 18, 4—9.)

Privește înaintea ta, creștine. O singură cale este, dreaptă și oablă, care duce spre lumină, duce spre locașul lui Dumnezeu: e calea vieții. În lături le ea sunt o mulțime de alte căi, care din care mai strâmbă, mai încurcată; încotro duc acelea, e întunerec, e moarte, cine merge pe acelea, merge la pieire. »Lată este calea, ce duce în pierzare, și mulți sunt, cei-ce intră printr'insa... și îngustă este calea, care duce în vieată« (Mat. 7, 13, 14), zice Domnul.

Iubite creștine, cunoaște-ți calea, pe care te afli! E calea vieții ori e calea pierzării? Dacă niciodată nu te ai gândit la aceasta, acum să te gândești. Acum e vremea pocăinței, a îndreptărei.

De afli, cumcă ești pe calea cea bună și n'ai greșit nimic (of, cine o va putea zice aceasta?), mulțumește lui Dumnezeu și întărește-ți pașii tăi; de afli, că ai rătăcit, că ești pe cale rea, întoarce-te de grabă! mulțumește lui Dumnezeu, că nu te-a potopit până acum pentru păcatele tale și vezi de te îndreptează! »Fericiți, cei-ce sunt nepătați în cale, cari umblă în legea Domnului!... Cugetat-am la căile tale și am întors picioarele mele la mărturiile tale... Viu va fi sufletul meu și te va lăuda și judecățile tale-mi vor ajuta mie. Rătăcit-am ca o oaie pierdută; caută spre robul tău, că poruncile tale nu le-am uitat«. (Psalm 118.)

Acestea să le faci, ca să te mântuiești! »*Ca precum a împărătit păcatul spre moarte, așa și darul să împărătească prin dreptate spre viață veșnică prin Isus Hristos Domnul nostru*«. (Romani 5, 21.)

»Ce vom zice dar? Rămânea-vom în păcat, ca să se înmulțască darul?

Să nu fie. Căci cari am murit păcatului, în ce chip încă vom mai fi vii întru dânsul?

Au nu știți, că ori câți întru Isus Hristos ne-am botezat, întru moartea lui ne-am botezat?

Împreună cu el ne-am îngropat prin botez întru moarte; ca în ce chip s'a sculat Hristos din morți prin slava Tatălui, așa și noi întru înnoirea vieții să umblăm«.

Despre înoirea omului prin post și pocăință.

— Diacul Vasilie cu Dumitru Cătălinei —

— Bună ziua, diacule.

— Să trăiești, frate Dumitre. Ce mai faci?

— Cam rău o duc, diacule, a venit iarăș postul mare pe capul — nostru.

— De venit a venit, frate, dar cum a venit, va și trece, numai să-l folosim bine, să nu treacă de geaba.

— De ce folosire vorbești, diacule? Cui îi poate folosi osânda omului la mâncări rele atâta timp, de ți-se face fața toată acră și privirea amară. Știi vorba aceea:

cât a fost postul de mare

tot cu mazere și moare...

Ce zici diacule?

— D'apoi frate, vorbă să fie! Eu așa am auzit dela oameni învățați, că mâncările noastre de post tocmai așa de hrânitoare sunt, ca și cele de dulce. Mazerea te nutrește, ca slânina, oleul, ca unsoare, crumpenele, curechiul (varza), celealalte legume asemenea. Ba am auzit, că sunt domni, cari niciodată nu mănâncă carne, numai legume, ca noi de post. Zic, că trăiesc mai mult. Deci mâncările de post, numai să le avem dela Dumnezeu, sunt bune și putem fi foarte mulțumiți cu acelea.

— Bine, bine, diacule, dar nu vei zice, că tot așa de bine să mă simțesc, când mănânc mazere, ca atunci, când mănânc carne? și opoi de ce pofteste Dumnezeu, ca eu să mă simțesc rău, mâncând mâncări de post, când cu totul altă voie aș avea, mâncând de dulce?

— Frate Dumitre, rău te mai gândești. Dumnezeu nu pofteste dela tine, ca să postești, că doară El, Sfântul ar avea ceva folos din acea; tu pentru tine trebuie să postești, tu ai folos din acea, dacă postești. Îți Infrânezi trupul, îți omori patimile, te mai lipsești de plăceri chiar pentrucă prin plăceri multe ai păcătuit, astfel sufletul tău se curățește de imboldurile cele rele, se înalță la simțeminte mai curate, prin cari te-ai făcut om nou cu desăvârșire. Pentru acea am zis, că să folosim bine timpul sfântului post.

Drept acea frate, bine zice sfântul apostol Pavel: »să lăpădați după cea mai înainte viețuire pe omul cel vechiu care se strică după poftele înșelăciunii, și să vă înnoiți iarăș cu duhul minții voastre și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului«. (Ef. 4, 23-4.)

— Înțeleg, diacule. Dar numai una să-mi spui. Cel-ce s'a curățit odată de păcate și nu mai păcătuiește, de ce să se curățească, ce pocăință să mai facă? Nu pot fi și atari oameni?

— Frate, sfântul Apostol Iacob zice: »că multe greșim toți« (Iacob 3, 2.); sf. Ap. Ioan zice în cartea sa întâie (1. 8.) »De vom zice, că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este în noi«. Și zice mai departe (2, 1.) acelaș sfânt Apostol: »Feții mei, acestea scriu vouă, ca să nu păcătuțiți. Și dacă cineva va păcătui, mângăitor avem cătră Tatăl, pe Isus Hristos cel drept: și acesta este curățire de păcatele noastre; și nu numai de ale noastre, ci și de ale a toată lumea«. Ce e dară acea, când cineva zice, că el nu păcătuiește?

— Minciună

— Minciună, frate, minciună!

»Pentru acea să nu slăbim; ci de s'ar și strica omul nostru cel din afară, dar cel din lăuntru se înoiște din zi în zi.

Pentrucă năcazul nostru de acum curând trecător și ușor, veșnică și peste măsură mare slavă lucrează întru noi...«

2 Cor. 11, 16—17.

* * *

Pâne ingerească a mâncat omul...

Psalm 77, 29.

* * *

Amin, amin zic vouă: nu Moise a dat vouă pânea din cer, ci Tatăl meu vă dă vouă din cer pânea cea adevărată...

Eu sunt pânea vieții...

Amin, amin zic vouă. De nu veți mânca trupul Fiului omului și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi.

Cel-ce mănacă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică....

Că trupul meu adevărat este mâncare și sângele meu adevărat este beutură...

Ioan 6, 32, 48, 53, 54, 55.

— Dar spune-mi diacule, rânduit-a Domnul Hristos să postim?

— Vezi bine, că a rânduit-o. Adeva postul era rânduit din legea veche, și Domnul Hristos n'a făcut, decât a întărit legea »Să nu socotiți, că am venit să stric legea sau prorociei, nu am venit să stric, ci să plinesc« a zis în vorbirea de pe munte (Mat. 5, 17.) Că în ce chip și ce fel de posturi să țină creștinii în legea nouă, aceea nu a orânduit-o Domnul Hristos, ci a lăsat-o în grija mai marilor Bisericei, cărora le-a dat putere de-a face toate tocmelile, zicând: ori-ce veți lega pe pământ, vor fi legate în cer și orice veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer (Mat. 18, 18. Ioan 20, 23.) și cărora le-a făgăduit Duhul sfânt, carele să rămână pururea cu ei și să-i învețe toate (Ioan 14, 16—26). Dar ca să nu postim, aceea nu a oprit-o D-l Hristos, ci a spus, cum trebuie să postim, zicând: »și când postiți, nu fiți ca fățarnicii, triști, că-și smolesc fețele lor ca să se arete oamenilor postind. Adevăr grăiesc vouă, că își ieau plata lor. Iar tu postindu-te, unge-ți capul tău și fața ta o spală (adeca să ai față veselă, ca de sărbătoare), ca să nu te arăți oamenilor, că postești, ci Tatălui tău celui ce este întru ascuns...« (Mat. 6, 16—18.) Și anume a zis-o D-l Hristos, că după înălțarea lui la ceruri, creștinii vor avea să postească (Marc 2, 20.)

— Înțelege diacule. Așa vorbești, ca un popă. Se vede, că umbli totdeauna la biserică și ascuți învățăturile părintelui. Tu vei fi știind și Evangheliile de rost. Iar mai spune-mi, cum trebuie dară să folosim bine timpul sfântului post?!

— Ascultă, Dumitre. Vezi tu, cum din an în an se înnoiește pământul? Primăvara înverzește, infrunzește totul, vara rodește toamna se sfârșește cu toate, iarna e pustiu pământul, fără orice vieață, ca omul mort. Trece iarna, vine primăvara, iară se încep toate. Așa și sufletul omului trebuie să se înnoiască, să se învieze din amorțeala, ce-l cuprinde. Sărbătoarea învierii, sfintele Paști sunt prilejul cel mai potrivit pentru luminoasa înălțare a sufletelor noastre. A se înălța înse numai sufletele curate pot. De acea a rânduit Biserica, cumcă înainte de Paști tot creștinul prin post și prin pocăință să se curățească de păcate. De acea e postul Paștilor și de acea în postul Paștilor tot creștinul trebuie să-și mărturisească păcatele la preotul rânduit și să se cuminece.

Nu trebuie amânată întoarcerea la Dumnezeu.

I.

Cei din casă spun că bătrânul Mihai a Nuțului e în doaga morții. Doctorul încă spune, că numai bunul Dumnezeu poate lungi șirul zilelor bătrânului. Să trimetem după preotul, zice unul dintre cei mai deaproape. »Boala e grea, omul e bătrân, și vai de cel ce moare neîmpăcat cu Dumnezeu«.

Vine slujitoriul lui Dumnezeu. Cu grai dulce și așezat, ca un proroc de pe vremuri îi vorbește, îl îndeamnă pe bătrânul nenea Mihai să-și mărturisească păcatele, să se spovedească, căci numai singur Dumnezeu știe când îl ajunge nemiloasa coasă a morții. Ea vine pe neașteptate. Nu cunoaște milă, nu dă mult răgaz, chiar pentru aceea e bine ca fiecare om să o aștepte totdeauna gata.

Așa-i, Părinte. Drept-e că am păcătuit mult. Văd eu destul de bine că trebuie să mă spovedesc, dar chiar acum n'o pot face. Sum foarte ostenit. Mă simt de tot fără vlagă. Fi bun și vină mâne încoace.

Preotul se depărtează. Abia se zărește de ziuă, când preotul de nou e la casa bolnavului. E foarte îngrijorat. Abia așteaptă să vadă, dacă e încă tot în viață bătrânul bolnav.

Când bolnavul vede că a sosit preotul, încă înainte de ce acela ar fi avut vreme să vină mai aproape de patul lui, îi zice: »Părinte, astănoapte n'am putut dormi nici o clipă. Sum biat de cap. Nu-mi aduc aminte de nimic. Așa nu mă pot spovedi, deci lasă-mă în pace acum«.

Cu inima cuprinsă de adâncă durere să depărtează slujitoriul Domnului, pentruca la amiaz să vină de nou.

»Părinte! zice bolnavul. Indată-ce te-ai depărtat, mi-am venit în ori. Numai atunci am văzut primejdia în care se află sufletul meu. Mare este mulțimea păcatelor mele. Nu sunt în rând cu cele ale sufletului meu. Rogu-te, dă-mi puțină îngăduință, ca

să-mi aduc în rând cele sufletești, să mă gândesc puțin — apoi vină și mă spovedește.

Dar abia se depărtează preotul, când iată că unul dintre cei mai de aproape a bătrânului bolnav, aleargă după preot rugându-l să se întoarcă, și încă cu toată graba, căci bolnavul trage de moarte.

Preotul grăbește. Bolnavul e în vîieță încă, dar nu mai vorbește. Se svârcolește, dă din mâni și din picioare, sudori reci îi acopere fruntea, încrețită, i-s'au afundat cu totul în cap ochii împăinjeniți, luptă din răspuțeri, dar fără nădejdea biruinței, împotriva morții ce și-a ridicat asupra lui coasa nemiloasă. Moare fără ca să-se fi împăcat cu Dumnezeu.

Așa se întîmplă cu cel ce de pe o zi pe alta amănă întoarcerea la Dumnezeu.

II.

Toma Moruș, ne istorisește că a avut un prietin, pe care adeseori l-a rugat să se lase odată de viața ușuratică și păcătoasă.

La aceste sfaturi și îndemnuri bune, îndârjitul tîner de obicei răspundea mînios zicînd: »Mai am vreme. — Moartea știe omenie. Înainte de a intra în casă ea bate la ușă, adecă ori că te lasă până la adânci bătrînețe ori că îți dă de știre prin o boală sau altă solie că ea se apropie. Chiar și atunci când vine pe neașteptate, încă îți dă atîta vreme ca împreună cu făcătorii de rele răstignit de-a dreapta Mîntuitorului să poți zice. Pomeneste-mă Doamne întru împărăția ta«.

S'a întîmplat odată că tînarul nostru a ieșit la călărit. Calul s'a spăriat de ceva, așa că nu mai era chip să-l oprească. În galop nebun alerga spre un rîu mare. Aci călărețul cu greu îl putu îndrepta ca să meargă pe pod. Din întîmplare pe pod era o bucată de lemn. Spăriindu-se calul și mai tare sări preste grădelele de pe marginea podului.

Cînd făcú aceasta săritură de moarte năpraznică aducătoare, abia avú vreme călărețul să mai rostească cîteva vorbe. Și ce credeți, a zis și el »pomeneste-mă Doamne întru împărăția ta«? Nu, ci el strigă: »acum ne ieă dracul«.

Cum e viața așa-i și moartea. Cine fără de Dumnezeu a trăit, fără Dumnezeu moare.

III.

Popa Ioan, bătrân uitat de vremuri, din neamul cărora au eșit tot popi de cei meșteri în ale cuvântării, începe căzania. Așa a învățat el dela fieiertat tatăl său, că de câte ori vorbește poporului, să vorbească în pilde și asămănări. Credincios acestui obicei bun rămas din bătrâni, el și de astă dată își începe căzania cu următoarea asămănare.

Căprioara s'a așezat pe pajiștea verde și moale ca mătasa din umbra unui stejar bătrân, ca să-și împlinească somnul de amiaz. O pușcătură o trezește din somnul ei dulce. Ea știe că glonțul era menit ei, chiar pentru aceea, ca iuțimea fulgerului se face nevăzută în desișul nepătruns din apropiere. Ce primejdie pentru ea. Noroc numai că glonțul și-a greșit ținta. Pe când vânătorul ajunge la bătrânul stejar, căprioara de mult a ajuns la adăpost. Abia trece însă o jumătate de cias, uitând căprioara cele întâmplăte, de nou se întoarce la locul de mai înainte, în umbra stejarului, unde avea obiceiul să se odihnească. Somnul o cuprinde în bratele lui ameiitoare, când un glonț ce trecu pe lângă capul ei o trezi. Mai iute ca săgeata în sbor, așa se aruncă căprioara spre desișul din apropiere. Fiori de groază o cuprinseră când văzu primejdia din care scapă ca prin urechile acului. Stătu puțin pe gânduri. Cu lăcomia omului flămânzit privi ea la stejarul cu umbră ademenitoare, cu pajiște verde și moale ca mătasa. Un dor, căruia nu-i putea sta împotriva o mână la locul, unde numai câteva clipe înainte, era în primejdia de ași pierde viața. Cu pași cumpăniți se apropie de stejarul cu umbră deasă, abia se așază la obișnuitul ei loc de odihnă, când al treilea glonț o nimeri drept în inimă. Și beata căprioară nepricepută remase nemișcată scaldată în sângele ei cald.

Decât, nepriceputa căprioară e cu mult mai fără minte păcătosul, — zice popa Ion — care își amână întoarcerea la Dumnezeu de pe o zi pe alta, stând veșnic în primejdia de a ajunge la osânda de unde nu este scăpare. Ei își dorm liniștiți somnul morții sufletești. Dar iată că un glonț cade în apropierea lor. Moartea tatălui sau mamei, a fratelui sau a surorii, a unui prietin sau a unui cunoscut mai bun, — ori doară o boală grea care pe unul dintre cei mai de aproape a lui îl leagă de pat, o nefericire sau un năcaz care-l ajunge... iată săgetătura darului

dumnezeesc, iată pușcătura care-l trezește, barămi pe o clipă din somnul de moarte.

Nu preste mult vine a doua pușcătură: Un glas de chemare, o tainică șoptă a celui ce vorbește numai inimelor, îl face pe bietul păcătos să-și cunoască starea primejdioasă în care se află. Se gândește la întoarcere la Dumnezeu, dar aceasta ține puțin și de nou să dă cu totul somnului păcatului de moarte aducător.

Intr'aceea pe neașteptate vine moartea. Nu cunoaște milă, nu dă răgaz, ea nu greșește ținta, și bietul păcătos e ajuns de coasa ei fără milă.

Dragilor mei creștini, își încheie cuvântarea cucernicul popa Ioan, nu amâna întoarcerea voastră la Dumnezeu de azi pe mâine, n'o amânați, ca nu cunva să vie o vreme, când va trebui să-ți faci imputări zicând: »căprioară fără minte sunt eu«.

Părintele Leon.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RUGĂCIUNE

O, Maică plină de îndurări
Năcazul ni-l alină:
Alungă jalea dela noi
Și dă-ne-o zi senină.

O; Maică plină de îndurări
Furtună grea ne apasă
Ne per copii zi de zi
Și plângem cei d'acasă...

Când mândrul soare a răsărit
Furtuna se oprește
Pe mare valuri nu mai bat
Naia nu se lovește.

Din lacrimile ce vărsăm
Am face râuri multe
Iar oasele celor pierduți
Să 'nalță ca un munte...

Un Soare cerem. Tu ni-l dă
O, Maică Îngerească
S'alunge vântul de dureri
Și jalea s'o oprească!

I. BELU.

Pravila.

Intr'o Duminică după amiază, iată că vine la mine o femeie și mă roagă să-i dau cu Pravila. Avea biata femeie un necaz oarecare și dorea să știe ce trebuie să facă să se scape de el. Eu îi spun: »uite, femeie, eu am Pravila, și dacă aș cere dela Dumneata cinci coroane, pentru că-ți dau, mi-le plătești bucuros«: »Cum să nu, Domnule părinte«, îmi răspunde femeia. Eu însă îi zic: »dar nu vreau să-ți dau, căci e păcat și înșelăciune. Dumneata nu știi, ce e Pravila, și puțini oameni au văzut-o, iar de avut, nici preoții nu o au mulți, căci e o carte bătrână și scumpă«. Mă duc la armarul meu cu cărți, scot de acolo Pravila, care-i ca și evanghelia de mare și, deschizându-o, zic către femeie:» Ia, vezi Dumneata, aceasta e Pravila, care vorbă înseamnă carte de legiuiri. Ea ne spune, cum trebuie să fie judecătoria de drept, cum trebuie să judece vinele episcopilor și a preoților și ale mirenilor, adecă ale acelor, cari nu sunt sfințiți spre slujba lui Dumnezeu. Tot ea spune, ce e slobod să facă preoții și ce nu e slobod, apoi cum trebuie să se facă nunta și cari neamuri nu e slobod să se ia laolaltă. În Pravila ni-se mai spune, cum se cade să vorbim cu cei mai mariți de Uldârșian Luită-te aici, la pagina 434, cum se cade să scriem la Papa dela Roma: »Preafericitului și Preasfântului și întocmai ingerilor, întru Hristos Părintele Părinților și stăpân a toate adeveritele apostolești biserici, ca niște robi ție înainte căzând, sărutăm urmele picioarelor Măriei și Preasfintitei Tale: putere și domnie«.

Dacă vrei să ceri ceva dela Dumnezeu, nu umbra cu Pravila și cu Păscălia, ci ascultă de Domnul Hristos, care ne-a recomandat postul și rugăciunea și milostenia. Mai bun ca toate e: să te spovedești și să te cumineci, cu gândul la Dumnezeu să-ți ajute. E păcat însă a alerga la cei ce dau cu pravila și cu păscălia, căci acestia te duc la păcate, căci cine crede în Pravila și Păscălie are credință deșartă. (Întrebe fiecare de domnul părinte, ce păcat mare e acesta.)

Să știi un lucru, că toți cei ce dau cu Pravila și cu Păscălia te înșală și te mint, și ca să vezi, roagă-te de ei să-ți arate și Dumitale, ce scrie la carte, și vei vedeă, că li-e frică să-ți arate; iar, când te vei duce de altă dată la ei, le e rușine să mai stea de vorbă despre aceste lucruri.

Femeii i-au fost destul aceste vorbe, și a plecat fără să mai ceară să-i dau cu Pravila.

Popa dela București.

Creștinilor: nu primiți cărți și gazete prea ieftine ori de pomană!

De multe ori se întâmplă, că pe satele noastre apar niște oameni necunoscuți, cari îmbie oamenii spre cumpărare cărți și gazete cu preț foarte mic ori chiar de pomană. Te îndeamnă, să le primești, să le cetești, să-le dai prietinelor și rudeniilor tale.

Ce cărți și gazete sunt acelea?

Sunt românești. Dar dacă te uiți mai deaproape să vezi, de cine sunt scoase, afli, că una e scoasă (edată) de »Societatea internațională de tractate« din Hamburg, Basel, Stockholm, și alte orașe străine; alta e scoasă de »Societatea tractatelor religioase din Londra«, alta de »Societatea de biblii și înscrieri religioase în Brooklyn«, și așa mai departe. Tot societăți străine; englezi, americani, au făcut tovărășii, au adunat bani pentru a tipări și a da de pomană ori cu preț foarte scăzut, cărți și gazete bieților Români! Că noi cei de acasă nu le dăm ori și dacă le dăm, le dăm prea scumpe.

Oare ce oamenii lui Dumnezeu să fie englezii și americanii acestia, cari astfel fac milă cu bieții Români? Auzit-ați vre-odată, că cutare sat, care-și zidește biserică ori școală, să fie primit milă dela vre-un englez sau american? Ori acum, când e atâta lipsă și amar în lume, văduve sărace, orfani, cari cer pâine și pentru cari ne batem capul, cum să-le zidim căsi de îngrijire: trimis-a vre-un străin măcar un crucer de ajutor? Pentruce chiar numai cu cărți și cu gazete cearcă să facă milă străinii cu noi?

Vă o spun eu.

Cărțile sunt sufletului acea, ce e mâncarea trupului. Sunt hrana aceluia. Mânci mâncare bună, ești voinic, sănătos, mânci mâncare rea, slăbești, te prăpădești ca o oaie călbejită. Așa și sufletul. Cetești cărți bune, înveți lucruri cuminte, ești un suflet ales, un om cum se cade. Cetești și înveți lucruri rele, îți strici mintea și voința: gândești și voiești tot cele rele în loc de cele bune. Toate vor fi așa, cum e mâncarea, ce o dai sufletului tău.

Acum ghicește: pentruce sunt străinii atât de milostivi, ca să ne dea nouă cărți ieftine sau chiar de pomană? Când dăm

noi mănăncare șoarecilor, ori cloșanilor, ori vulpilor ori peștilor? Când mănăncarea e otrăvită ori când e pusă în o cursă, care să prindă jivina ori în unghiță, de care se acată peștele! La toată întâmplarea nu pentru binele acelor ființe, ci pentru binele nostru, ca să-le prindem ori să-le stărpim, le punem mănăncarea. Așa și cu cărțile și gazetele românești scoase de străini. Nu pentru aceea ne îmbie cu ele, căci i-ar dura de sufletele noastre, ci pentru că altă socoteală își fac ei: prin cărți și gazete cred, că ne vor otrăvi mai ușor sufletele, cu învățături rele, pe urma cărora ne vom lăpăda de legea și credința strămoșilor noștri și ne vom înstrăina mai întâi de legea, apoi de limba și de toată ființa noastră. Asta e socoteala lor!

Cărțile, gazetele costă bani, bani scumpi. Mulți au zis, că noi de ce nu dăm gazeta noastră mai ieftină ori chiar de pomană, cum dau alții! Pentruce? pentru că noi nu umblăm cu mâța 'n sac: marfa noastră e marfă cinstită, care își are prețul său. Mai ales cine acuma începe ceva, are năcaz cu scumpetea. Cei-ce mai demult scoteau cărți ori gazete, s'au putut îngrijii de hârtie pe mai multă vreme, până încă nu era așa scumpă. Noi înse trebuie să lucrăm cu prețurile de acum. Deci iubite creștine, dacă o bucată de săpun, care mai demult o luai cu 10 cruceri, acum nu o capeți din 1 Coroană: vei înțelege, că nici noi nu putem da gazeta chiar de pomană ori cu pierdere! De aceea să nu-ți pară rău, dacă trebuie să dai câteva parale pentru cărți ori gazete bune. Să dai bucuros și să fii liniștit, că pentru bani buni și capeți marfă bună.

Iar când ți-se îmbie cărți și gazete prea ieftine ori chiar de pomană: să te ferești de ele, ca de alt rău; de nu cumva ești încredințat, că într'adevăr o milostivire adevărată și de marfă bună, care o poți primi. În aceasta privință fii cu băgare de samă și niciodată nu te luă după capul tău; întreabă pe un om mai cuminte ca tine: pe preotul ori învățătorul din sat, aceia să-ți spună, dacă cutare carte ori gazetă o poți primi ori ba.

Dar ce-i prea ieftin ori de pomană niciodată să nu primești fără bănuială!

VERSUL JUDECĂȚII

DUPĂ EVANGELISTUL MATEIU C. 25.

(SE POTRIVEȘTE LA MORȚI BĂTRÂNI)

Când pe norul luminos
Va veni Domnul Hristos,
N'o fi lună, stele, soare,
Ci numai o frică mare.

Colo de-o parte mamele
Cari și-au lăsat fetele
Se facă blăstămăție
Perzândo nevinovăție.

Soarele s'o 'ntunecă,
Luna, stele vor cădea,
Toate 'n lume se vor stinge
Și de groază toți vor plânge.

Mai încolo tații 'n rând,
Cu copiii lor plângând.
Tații cari n'au învățat,
Fiii că n'au ascultat.

Cei vii, multe vor răbdă,
Până ce se vor scăpa,
De-a trupului greutate
Încărcat de rele fapte.

Și judecătorii iată,
Ce-au dat dreptatea pe plată,
Și stăpâni ce-au înșelat
Pe sărmani, ce le-au lucrat.

Prin glas de trâmbiță tare,
Din mormânt la înviare
Domnul Hristos va chema,
Toți morții vor învia.

Și zileri și sluji vor stă:
Și cu toți vor tremură
Toți acei ce-au înșelat
Pe stăpâni și i-au furat.

Și în valea Iozafat
Va fi loc de judecat:
Judecata cea mai grea,
Din câte vede lumea.

Fi-va și neguțătorul
Înșelat și înșelătorul,
Lună, soare, mărturie,
La poftetele de urgie.

De față-or fi împărații,
Oameni săraci și bogații,
Patriarhi și cerșitorii,
Cu stăpâni, cu servitorii.

Toți din lume, fiecare,
Ori sărac ori gazdă mare,
Cu faptele va fi 'n brață
Și toate vor fi de față.

Și acolo vor fi preoții
Cu-a lor credincioși toții
Școlarii cu învățătorii
Asupriți și asupritorii.

Nime n'o putea minți,
Nimic nu se va 'ndosi,
N'om scăpa c'aici în lume,
Cu minciuna și cu glume.

Ce deosebire mare
Va fi-atunci la 'nviere,
Trupul celor buni va fi,
Ca soarele: o străluc.

După acea s'o 'nturnă:
Cătră cei de-a stânga Sa.
Și va zice cu asprime:
»Duceți-vă dela mine!«

Iară trupul răilor
Și al păcătoșilor
Vor fi oase întunecoase,
Și schelete puturoase.

»Duceți-vă dela mine,
Blastămați fără rușinel
Voi, iadul să-l moșteniți
Cu diavolii locuiți!«

Toate vor fi 'ntr'un mormânt
La al Domnului cuvânt,
Cei buni de-a dreapta vor stă
Iar' cei răi la stânga Sa.

C'am fost gol și desbrăcat
Nici în samă nu m'ați luat
Și însetat și ostenit,
Nici în căsi nu m'ați primit.

Celor buni le va zimbl,
Cu blândeță va grăi:
»Veniți fiii mei iubiți,
Veniți voi de moșteniți.

Când de ceva v'am rugat,
Ați răs și m'ați alungat.
Pela voi când am venit,
Nici unul nu m'ați primit.

Impărăția gătită
Vou' aleșilor numită
Dela a lumii întemeiare
Loc de dulce mângăiere!

Și cei răi vor întreba:
»Doamne când ai fost așa?«
— »Când ați văzut cerșitori
Eu v'am cerut ajutor!«

Fost-am gol, m'ați îmbrăcat
Însetat, m'ați adăpat
Și flămând și ostenit:
Voi în casă m'ați primit.

Sfânt, sfânt, dreptii, vor cântă:
Cătră cer s'or înălță,
Iară răii, vai și amar,
La iad s'or scobori iar.

Și prin temniți când am stat,
Ați venit m'ați cercetat,
Când am fost batjocorit,
Ca fii buni m'ați ocrotit.

Atunci va fi despărțire
Plâns amar și tânguire;
Despărțire pe vecie
Între bărbat și soție.

Dreptii toți, vor întreba:
»Când te-am văzut D-ne așa?«
— »Când ați văzut năcăjiți?
Eu am fost, oh fii iubiți!«

Atunci vor fi despărțiți
Fii de cătră părinți,
Preoții de a lor popor
Școlarii de învățător.

Și ce țipete voi fi?
Când la tad stor scabori,
Fete, manie, blăstămând
Capii, pe tați scărând.

Oh, inbiula creștinel
Cugetă-te acuma bine,
Pe când sufletu-ți'vei da
De care latore-i sta?

Pe-a îndrăni poartă gres,
Din afară-i scris apa:
Lasați toată nădejdea,
Cei-ce întroși aicea.

Iar la judecata gres,
Care vorbă ți-ar plăcea?
»Venți îi, la mine 'ntrați!«
Sau »merge-ți voi blăstămați!«

Pe din lăntu țară-i scris
La întrebare răspuns:
Când chinul de aici se găță?
»Nici odată, nici odată!«

Azi pe toți ne chiamă iar'
Domnul sfânt de pe altar.
Fericiti ce-i ce-l primesc
Și cu Isus viețuesc.

Căci Isus este viață
Vorba lui, este dulceață
Omului, pe acest pământ,
Din leagău pân' la morământ.

C. Manu
Învățător.

POȘTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți aceia, cari nu primesc la vreme gazeta noastră, să facă bine să ne ierte, căci acum poșta are tare mult de lucru și ușur se pierde ori rătăcește ceva într'altă parte. Se întâmplă, că de 3-4 ori trimitem cuiva gazeta și nu o primește. Pentru acea scrieține numai cu încredere și cât se poate, lăsați să meargă toate dintr'un sat pe adresa unuia.

*

Pentru școlari vom avea, pe examene, un număr mai mare de exemplare, ca să se poată da de cinste din partea celor ce vreu să-i cinstească. Noi le vom da cu preț scăzut.

Cinstețile femei, cari s'au supărat pentru cele ce s'au spus în gazeta noastră numărul unu, despre crijme — le rugăm, să fie cu răbdare până vor ceti și cele ce vor veni în nr. 4. despre aceasta treabă. Atunci vor înțelege, că noi nu am voit să vătămăm pe nimeni, ci am spus ce am avut de spus, celor cu musca pe — broboadă!

Redactor responsabil: Dr. Nicolae Brînzeu.

„POPORUL“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Lugos.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Poporul« societate pe acții în Lugos, sunt prin aceasta invitați în conformitate cu § 19 a statutelor, la a

XV-a adunare generală ordinară

ce va avea loc la 23 Martie la ora 3 p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Designarea notarului și verficatorilor procesului verbal al adunării generale,
  2. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere.
  3. Stabilirea bilanțului și repartizarea venitului net.
  4. Stabilirea marcelor de prezență.
  5. Alegerea alor 5 membri în direcțiune pe 6 ani și alor 2 membri pe 3 ani. eventual întregirea comitetului de supraveghiere.
  6. Eventuale propuneri pe baza § 33 din statute.
- Lugos, la 24 Februarie 1916.

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț	Passiva
Cassa în numerar 31332 43		Capital social . . . . . 500000 —
Giroconto la b. a. u. 3529 57		Fond de rezervă . . . . . 193000 —
Cassa de păstrare post. 13277 47	48139 47	Fond de rezervă special 10000 — 203000 —
Cambii de bancă 237428 58		Depuneri spre fructificare 1046579 90
Cambii cu acop. ipot. . . . . 924796 —	1162224 58	Cambii reescontate . . . . . 98088 —
Imprumute ipotecare . . . . . 287913 —		Efecte lombardate la b. a. u. . . . . 31600 —
Cont-Curent și credite pe oblig. de război 163864 59		Creditori în cont-curent 124186 25
Efecte 129059 66		Dividendă neridicată . . . . . 1137 —
Casa institutului . . . . . 165000 —		Interese transitoare anticipate 14596 72
Realități de vânzare 90825 99	255825 99	Dare restantă după int. de dep. 2435 72
Vadii, spese de protest, de în- tabulare și proces ect. 7387 88		Profit net 32791 58
	2054415 17	
		2054415 17

Cheltueli	Contul Profit și Perderi	Venite
Interese după depuneri spre fructificare 50321 29		Interese de escompt 103937 22
Interese după reescompt și lombard 25812 72	76134 01	Interese dela împrumute ipot. 32661 94
Salare, adause de scumpete și marce de prezență 19102 48		Provizțiuni 10358 13
Dare directă și comunală 13750 —		Venite dela efecte 3335 13
Dare după interese de depuneri 5032 13		Venite dela casa insti- tutului 17344 87
Competințe erariale 58 45	18840 58	Diverse venite 764 87
Spese cu susținerea casei și dare Chiria localului . . . . . 2000 —		
Porto, telefon, luminat, încălzit, registre, recvisite ect. 8313 99		
Diverse spese 838 60	9152 59	
Diferință de curs la efecte 1912 50		
Profit net 32791 58		
	168402 16	168402 16

Valeriu Giurgiu m. p. Lugos, la 31 Decemvrie 1915.

director-executiv.

Pentru contabilitate:

Virgil P. Popp m. p.

Direcțiunea:

Nicolae Nestor m. p. prezident. Dr. Iacob Radu m. p. vice-prezident.
Ioan Țiucu m. p. Avel Boer m. p. Dr. Ioan Baltescu m. p. Vasilie Leza m. p.
Conturile prezente s'au revăzut și aflat în consonanță cu extrasele și registrele insti- tutului purtate exact și în ordine.

Comitetul de supraveghiere:

Victor Poruțiu m. p. prezident. Nicolae Fabian m. p. Cornel Jucu m. p.
Dr. Augustin Leményi m. p.

Spre binevoitoare Atențiune!

**PRAV PENTRU ÎNGRĂȘAREA VITELOR CORNUTE, PORCILOR ȘI A
CAILOR.** Vacile dau prin întrebunțarea pravului acestuia lapte mai mult și mai
bun. De mare însemnătate este pentru ori-care econom a întrebunța
acest prav de îngură, căci prin aceasta să urcă valoarea — adecă
prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

MOARTEA CLOȘANILOR ȘI A ȘOARECILOR. Un prav sigur pentru
stărpirea acestora. Prețul 60 fil.

PRAV PENTRU OUATUL GĂINILOR. Prin întrebunțarea pravului acestuia,
găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă —
pe când altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 30 fil.

UNSOARE GALBINĂ PENTRU PĂDUCHI LA VITE. Știut este că vitele
și porcii toamna și iarna întreagă, până la deplina dezvoltare a
primăverei, suferă mai mult de mănăcările păduchilor, prin care
mănăcările sunt reținuți porcii și vitele în îngură și dezvoltarea
lor — ba chiar slăbindu-i, astfel încât în loc de a li-se ridica prețul,
chiar perd din valoare. De aceea fiecare econom să întrebunțeze
această unsoare — căreia e prețul 20 și 40 fil.

**EXTRACTE PENTRU PREPARAREA RUMULUI ȘI A DIFERITELOR
LIQUERURI.** Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și
ieftine, să întrebunțeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil.

THEA FOARTE IEFTINĂ ȘI BUNĂ. 1 pachet 20 fil.

SYRUP DE ZMEURĂ. Curat numai din suc de zmeură de pe munte,
preparat cu zăchar rafinat 1 kg. 1 cor. 60 fil.

PERONOSPIN, contra peronosporei. Cel mai bun mijloc de apărare contra
peronosporei și mai ieftin decât piatra vânăta.

Toate acestea să capătă la:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie (Szászváros)
lingă bisericile evang. reformate.